

ΤΥΠΟΣ της Κυριακής

Debate για Ναρκωτικά	
Της Βασιλικής Νικολούλια	26. 01. 2003

Απόψεις εκ διαμέτρου αντίθετες στο επίμαχο θέμα της αποποινικοποίησης των ναρκωτικών εκφράζουν οι κυρίες Μαριέττα Γιαννάκου, βουλευτής Α΄ Αθήνας της ΝΔ και Άννα Καραμάνου, ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση, όμως, και οι δύο χαρακτηρίζουν τους χρήστες ως «ασθενείς» και τονίζουν τη σημασία της πληροφόρησης των πολιτών αφ' ενός σε σταθερή και όχι περιστασιακή απλώς βάση και αφ' ετέρου την ανάγκη ενημέρωσης των εφήβων μέσω συγκεκριμένων σχολικών προγραμμάτων.

Επιπλέον, ζητούν

από την πολιτεία και ιδιαίτερα από την δικαιοσύνη να σταθεί αμείλικτη έναντι των εμπόρων ναρκωτικών, ενώ η κυρία Γιαννάκου επισημαίνει όχι μόνο την εγγενή αντίφαση, αλλά και τη σύγχυση που προκαλείται στην κοινή γνώμη όταν το υπεύθυνο κράτος εμφανίζεται με δυο διαφορετικές, «έγκυρες» απόψεις στο θέμα της αποποινικοποίησης ή του αυθαίρετα λεγόμενου διαχωρισμού των ναρκωτικών σε «βαριά» και «ελαφριά».

Από την άλλη πλευρά η κυρία Καραμάνου δεν παραλείπει να προβάλλει το παράδειγμα της Ολλανδίας, όπου μέσω των ειδικών καταστημάτων ναρκωτικών ουσιών έχει καταστεί δυνατό να επιτευχθεί έλεγχος της διακινούμενης ποσότητας και ποιότητας των ναρκωτικών, ενώ παράλληλα έχουν σχεδόν εκμηδενισθεί οι θάνατοι των χρηστών.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση πάντως η υφιστάμενη κατάσταση σήμερα στη χώρα μας κάθε άλλο παρά ικανοποιητική μπορεί να χαρακτηριστεί εάν λάβει κανείς υπόψη του τον αριθμό των θανάτων από τη χρήση ναρκωτικών, αλλά και τα πρόσθετα μέτρα πρόληψης και καταστολής που απαιτείται να ληφθούν από την πολιτεία σε όλα τα επίπεδα. Μέτρα τα οποία πρέπει μεταξύ άλλων να περιλαμβάνουν κατά την κυρία Καραμάνου και την φροντίδα κοινωνικής επανένταξης και αποδαιμονοποίησης των ναρκομανών μετά την αποθεραπεία τους.

Τέλος, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, αξίζει να σημειωθεί πως σήμερα υπάρχουν μεγαλύτερα περιθώρια ελπίδας χάρη και στον δεσμευτικό «όρο συνεργασίας» για την καταπολέμηση των ναρκωτικών που περιέχεται στις διεθνείς συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτα κράτη, ύστερα από πρόταση της κυρίας Γιαννάκου ως αρμόδιας εισηγήτριας κατά τη διάρκεια της θητείας της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Παρ' όλ' αυτά, όπως διαπιστώνεται, τα υφιστάμενα μέτρα πρόληψης και καταστολής έχουν σήμερα σημαντικά περιθώρια βελτίωσης και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Της κας Μαριέττας Γιαννάκου*

1. Κατά τη γνώμη σας, η χρήση ναρκωτικών από εξαρτημένα άτομα πρέπει να αποποινικοποιηθεί;

Το ζήτημα είναι αρκετά σύνθετο. Κατ' αρχήν, τα εξαρτημένα άτομα θεωρούνται ασθενείς και ως τέτοιοι πρέπει να αντιμετωπίζονται από το σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων, δηλαδή τις υγειονομικές, αλλά και τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές. Από εκεί και πέρα βέβαια γεννάται ένα θέμα που αφορά κατά κύριο λόγο

στο αν ο ασθενής, ως εξαρτημένος, βρίσκεται παράλληλα αναμειγμένος στη διαδικασία εμπορίας ή αν, προκειμένου να εφοδιαστεί με ναρκωτικές ουσίες για προσωπική χρήση, εμπλέκεται σε παράπλευρη παραβατική δραστηριότητα, όπως είναι για παράδειγμα οι κλοπές. Σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι προφανές ότι η συντεταγμένη πολιτεία δεν είναι δυνατόν να αγνοήσει την οποιαδήποτε έκνομη δράση, ιδιαίτερα αν αυτή προξενεί βλάβη ή ζημία στον κοινωνικό περίγυρο ή το γεγονός ότι παρ' ότι ασθενής, το εμπλεκόμενο πρόσωπο διευρύνει με την προσωπική του δράση τον κύκλο της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών ουσιών. Αυτό πάλι μας οδηγεί στον συμπέρασμα ότι πρακτικά η γενική αποποινικοποίηση της χρήσης ναρκωτικών από εξαρτημένα άτομα απλώς παρέχει αφ' ενός μεν στον ασθενή-χρήστη άλλοθι ώστε να μην προσπαθήσει να απεξαρτηθεί, αφ' ετέρου δημιουργεί χώρους και συνθήκες «ανοχής» στη δράση των κυκλωμάτων διακίνησης και εμπορίας ναρκωτικών.

2. Θεωρείτε ότι τα μέτρα πρόληψης και καταστολής που

**εφαρμόζονται στη χώρα μας είναι επαρκή;
Τι είδους πρόσθετα**

**μέτρα θα πρέπει ενδεχομένως να
ληφθούν;**

Δυστυχώς,

με δεδομένο το μέγεθος του προβλήματος στο διεθνές πλαίσιο θα σας έλεγα ότι όσα μέτρα και να ληφθούν, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα,

δύσκολα μπορούν να θεωρηθούν επαρκή για την ολοκληρωτική αντιμετώπισή του. Ως προς τα μέτρα καταστολής θεωρώ ότι το σημαντικό είναι η μη ανοχή στο φαινόμενο της εμπορίας. Εδώ δεν μπορεί να υπάρξει κανενός είδους συμβιβασμός και το θέμα αφορά κατά πρώτο λόγο στη λειτουργία της δικαιοσύνης. Σε ό,τι αφορά στην πρόληψη υπάρχει σημαντικό περιθώριο ενίσχυσης των υποδομών και των μέτρων που εφαρμόζονται σήμερα. Οι σχετικές δράσεις οφείλουν να καλύψουν όλες τις διαστάσεις του προβλήματος. Για παράδειγμα, είναι σημαντικό να ενισχυθεί ο τομέας της πληροφόρησης της κοινής γνώμης σε σταθερή βάση και όχι περιστασιακά, κάθε φορά που δημοσιοποιείται κάποια έκθεση. Η ευαισθητοποίηση του πολίτη από την άλλη πλευρά προαπαιτεί συνεπή και σταθερή πολιτική από την πλευρά της πολιτείας. Διαφορετικά δημιουργείται σύγχυση και αμφιβολία για τον επιδιωκόμενο στόχο. Αν, ως πούμε, το υπεύθυνο κράτος εμφανίζεται με δυο διαφορετικές, «έγκυρες» απόψεις στο θέμα της αποποινικοποίησης ή του αυθαίρετα λεγόμενου διαχωρισμού των ναρκωτικών σε «βαριά» και «ελαφριά», τι μπορούμε να περιμένουμε από το κοινωνικό σύνολο; Σε κάθε περίπτωση, ειδικά στο θέμα της πληροφόρησης αλλά και της κοινωνικής μέριμνας, με έμφαση στην ψυχολογική υποστήριξη των ασθενών-εξαρτημένων, θα ήθελα να δω μεγαλύτερη εμπλοκή και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο θεσμός των «street workers, δηλαδή η επιτόπια παροχή προληπτικών υπηρεσιών με κοινωνικούς λειτουργούς και άλλο εξειδικευμένο προσωπικό μπορεί να αποδώσει πολλά οφέλη. Τέλος, ως προς το ιδρυματικό πλαίσιο τώρα είναι ασφαλώς επιθυμητό να διευρυνθούν οι υποδομές των εναλλακτικών δράσεων όπως είναι το πρόγραμμα μεθαδόνης, ώστε να καλυφθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οι ανάγκες στο σύνολο της επικράτειας και όχι μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα.

3. Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τι μέτρα έχουν ληφθεί για την πάταξη των διεθνών κυκλωμάτων εμπορίας ναρκωτικών;

Υπάρχει ένα σύστημα συντονισμού και συνεργασίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο που λειτουργεί σε ικανοποιητικό βαθμό. Η ροή πληροφοριών και ενημέρωσης για τη δραστηριότητα των οργανωμένων κυκλωμάτων διακίνησης και εμπορίας είναι μάλλον επαρκής για την ανάληψη δράσης και σε εθνικό επίπεδο από τις αρμόδιες αρχές. Θα σας θυμίσω πάντως ότι ως εισηγήτρια στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του Σχεδίου Δράσης 2000 -2004 για την καταπολέμηση των ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είχα προτείνει την συμπερίληψη δεσμευτικού «όρου συνεργασίας» στη σύναψη σχέσεων της Ένωσης με τρίτα κράτη. Σε κάθε περίπτωση, υπάρχει μια αντικειμενική δυσκολία στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της μάστιγας αυτής, κυρίως επειδή το εμπόριο ναρκωτικών επιπλέκεται πλέον με τη διεθνή τρομοκρατία και γενικότερα το οργανωμένο έγκλημα.

Η κυρία Μαριέττα Γιαννάκου είναι βουλευτής Α΄ Αθήνας, πρώην υπουργός Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τέως επικεφαλής της αντιπροσωπείας της ΝΔ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο www.marietta.gr

Της κας Άννας Καραμάνου

- 1. Κατά τη γνώμη σας, η χρήση ναρκωτικών από εξαρτημένα άτομα πρέπει να αποποινικοποιηθεί;**

Η εμπειρία έχει δείξει ότι οι

ποινές που προβλέπει η ποινική νομοθεσία για τους χρήστες ναρκωτικών δεν έχουν αποτέλεσμα. Αυτό συμβαίνει διότι η εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες είναι ασθένεια και όχι ποινικό αδίκημα. Τα εξαρτημένα από τη χρήση ναρκωτικών άτομα είναι ασθενείς που χρειάζονται θεραπεία και όχι τιμωρία. Δεν μπορεί να αποτελεί ποινικό αδίκημα η αυτοκαταστροφική τους συμπεριφορά που εκφράζεται με τη χρήση ναρκωτικών. Πιστεύω, επομένως, πως η χρήση ναρκωτικών θα πρέπει να αποποινικοποιηθεί. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να αγνοούμε τη διεθνή εμπειρία από χώρες όπου η αποποινικοποίηση της χρήσης ναρκωτικών έχει φέρει πολύ θετικά αποτελέσματα. Τέλος, δε θα πρέπει να ξεχνάμε ότι η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τόσο σε σχέση με τη ζωή, όσο και με το θάνατο, θα πρέπει να γίνεται με ισοτιμία και ισονομία.

2. Θεωρείτε ότι τα μέτρα πρόληψης και καταστολής που

**εφαρμόζονται στη χώρα μας είναι επαρκή;
Τι είδους πρόσθετα**

**μέτρα θα πρέπει ενδεχομένως να
ληφθούν;**

Η πρόσφατη έκθεση του «Ευρωβαρόμετρου» αναφορικά με τη χρήση ναρκωτικών στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μάλλον απογοητευτική για την Ελλάδα. Σε αυτήν αποκαλύπτεται ότι η χώρα μας πληρώνει ένα βαρύ φόρο 300 θανάτων ετησίως από

ναρκωτικά. Τα αποτελέσματα αυτά μας υπενθυμίζουν, για μια ακόμα φορά, την ευθύνη μας, αλλά και την ανάγκη που υπάρχει για την ανάληψη πρωτοβουλιών με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση της μάστιγας των ναρκωτικών. Τα μέτρα πρόληψης και καταστολής που εφαρμόζονται στη χώρα μας δεν έχουν φέρει αποτέλεσμα. Γι αυτό χρειαζόμαστε νέες προσεγγίσεις, νέες ιδέες, όπως:

1. Να δοθεί έμφαση στην πρόληψη και όχι στην καταστολή. Να προωθηθούν εκστρατείες ενημέρωσης για τις συνέπειες των ναρκωτικών και ιδιαίτερα να ενημερωθούν οι έφηβοι μέσω των σχολικών προγραμμάτων, ώστε να υπάρχει μείωση της ζήτησης.

2. Να προωθηθεί ένας εκτεταμένος δημόσιος διάλογος για την αντιμετώπιση του προβλήματος, ο οποίος θα φέρει στο ίδιο τραπέζι όλους τους αρμόδιους φορείς, αλλά και τον πολιτικό κόσμο της χώρας. Μόνο ο διάλογος με τον παράλληλο συντονισμό δράσεων μπορεί να φέρει τις λύσεις που θα αντιμετωπίζουν σφαιρικά το πολυσύνθετο πρόβλημα των ναρκωτικών. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας τη διεθνή εμπειρία.

3. Να δημιουργηθούν περισσότερα κέντρα απεξάρτησης και θεραπείας

4. Να υπάρξει μεγαλύτερη φροντίδα και να ληφθούν μέτρα για την κοινωνική επανένταξη και την αποδαιμονοποίηση των ναρκομανών μετά την αποθεραπεία.

5. Ο πέλεκυς της **ποινικής** δικαιοσύνης να στοχεύει κυρίως στους παραγωγούς και στους εμπόρους ναρκωτικών, ώστε να μειωθεί η προσφορά.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας τη διεθνή εμπειρία. Το

παράδειγμα της Ολλανδίας είναι σημαντικό, αφού, με τα ειδικά καταστήματα διάθεσης ναρκωτικών ουσιών, έχει επιτύχει τον έλεγχο της διακινούμενης ποσότητας και ποιότητας, ενώ έχει σχεδόν εκμηδενίσει τους θανάτους από ναρκωτικά.

3. Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τι μέτρα έχουν ληφθεί για την πάταξη των διεθνών κυκλωμάτων εμπορίας ναρκωτικών;

Θεωρώ πολύ σημαντικό βήμα ότι στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Tampere εγκρίθηκε στο σύνολό της η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά των ναρκωτικών. Η στρατηγική αυτή αποτελεί ένα πολύ καλό πλαίσιο για την αντιμετώπιση του προβλήματος, αφού θέτει τις βάσεις για τη δικαστική και αστυνομική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, και αυτό είναι πολύ σημαντικό, θέτει ως υποχρεωτική ρήτρα στις διεθνείς συμφωνίες της ΕΕ με τρίτες χώρες δράσεις κατά των ναρκωτικών. **Ωστόσο, το Αφγανιστάν, παρά το γεγονός ότι χρηματοδοτείται γενναιόδωρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, παρήγαγε μέσα στο 2002 το 70% της παγκόσμιας παραγωγής οπίου. Επιπλέον, κάθε κράτος μέλος έχει τη δική του προσέγγιση στο θέμα των ναρκωτικών, η οποία αντικατοπτρίζεται στη σχετική νομοθεσία του. Έτσι, προκύπτουν σοβαρά εμπόδια στην εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών, τα οποία απομακρύνουν τη διαμόρφωση ενιαίας ευρωπαϊκής πολιτικής κατά των ναρκωτικών.**

Η κυρία Άννα Καραμάνου είναι
ευρωβουλευτής του ΠΑΣΟΚ και Πρόεδρος της
Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και
Ίσων Ευκαιριών του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου www.karamanou.gr